

CVIČEBNÍ LISTY.

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

Číslo 6.-7.

Ročník III.

Štábní kapitán gen. št. Jan Polívka:

Úprava terénu.

(Pokračování.)

2. Organizace střediska odporu.

Část I.

Námět jako při 1. cvičení („Cvičební Listy“, roč. III., čís. 4, str. 41).

Předmět studia: Organizace střediska odporu zahrnuje v sobě dvě velké skupiny prací:

jedny se projevují organizací opěrných bodů a stanovišť, jež tvoří poměrně technicky samostatné obranné složky střediska odporu,

druhé spojují tyto složky v taktický obranný celek, zvaný „středisko odporu“.

Povahu prvních prací jsme poznali v předešlých člancích, druhý druh prací jsou t. zv. „všeobecně prospěšné práce“. Znamená tedy „organizace střediska odporu“ v podstatě „organizaci všeobecně prospěšných prací v středisku odporu“. Jinými slovy: problém „organizace střediska odporu“ se nám zjednoduší na studium „organizace a způsobu provedení všeobecně prospěšných prací v středisku odporu a to

a) mimo dotyk s nepřítelem,

b) v dotyku s nepřítelem.“

Část II.

Studium organizace všeobecně prospěšných prací v středisku odporu a jejich provedení mimo dotyk s nepřítelem.

I. Všeobecné úvahy.

Středisko odporu je podle opevňovací nauky úsek terénu hájený praporem pěchoty: velitel praporu je tudíž především povolán, aby řídil jeho obranu po stránce taktické i technické.

Prvním podkladem všech jeho rozhodnutí bude počet a druh sil (bojových i pracovních, živých i neživých), jimiž může disponovati.

Stav praporu je asi 800 osob a skládá se ze tří rot pěších a roty kulometné, kterým velí velitelství s pomocnou četou.

Které z těchto složek pracují podle své organizace a výzbroje ve všeobecný prospěch celku? Jsou to předně velitelství s pomocnou četou a kulometná rota; v širším slova smyslu pak i všechny ostatní složky praporu.

1. Velitelství s pomocnou četou.

Co znamená „veleti“ při úpravě terénu? Úkol velitele střediska odporu dal by se vyjádřit povinnostmi velitele:

a) rozmístiti svá vojska využitím terénu tak, aby byla zajištěna aspoň jedna palebná přehrada — nebo raději několik — v prostoru hájeném praporem a podporovati tyto palebné přehrady pohyblivými zálohami (protiútoky).

Podkladem pro to jest úkol praporu: přehraditi komunikace Frýdek—Vojkovice a Frýdek—Nošovice v prostoru Dobrá tak, že přední hranicí pásma hlavního odporu je linie trig. 385 Dobrá—vých. okraj Dobré a dále na východ svahy koty 408 Skalice.

Námět nám prozradil, že velitel praporu umístil jednu rotu na trig. 385 — op. stanoviště „Dobrá“; jednu rotu ve východní části Dobré a jednu rotu na západním okraji Dobré v 2. sledu (op. stanoviště: Dobrá—východ a Dobrá—západ).

1. sled živí dvě palebné přehrady (vně a uvnitř) a menší protiútoky v terénu opěrných stanovišť; 2. sled tvoří 3. palebnou přehradu (uvnitř a vně) a živí větší protiútoky v celém prostoru střediska odporu;

b) řídit boj svých vojsk, k čemuž potřebuje pozorovatelnou a dokonalou spojovací síť s podřízenými, sousedy i nadřízenými, založenou na dobrých komunikacích;

c) živiti, udržovati a zvyšovati bojovou schopnost svých vojsk čili všeobecně řečeno pečovati o ni po stránce materiální i lidské (využití kulometné roty praporu, wszeliké zásobování a odsuny, přiděl pracovních prostředků živých i neživých event. vyžádaných od velitele pluku);

d) využívatí správně svých pomocných orgánů (orgánů služeb, pomocné čety, spojek atd.).

2. Kulometná rota.

Kulometná rota reprezentuje mohutnou palebnou sílu praporu; její kulometry nesmí nikdy býti v záloze! Kulometné čety jsou jádrem palebných přehrad v terénu. Poznali jsme, jaký úkol jim byl svěřen na trig. 385: jedna četa střílí s boku před opěrné stanoviště, druhá střílí s boku do mezery mezi opěrnými stanovišti Dobrá trig. 385 a Dobrá—východ, působíc současně s boku před opěrné stanoviště Dobrá—východ, na planinu Bukovsko. Palebná přehrada této druhé čety těžkých kulometů pokračuje v palebné přehradě těžkých kulometů ze střediska odporu Skalice.

Nutno však zesílit čelnou palbu na svazích planiny Bukovsko, snižujících se k východnímu okraji osady Dobré! To bude úkolem třetí čety těžkých kulometů. Tyto svahy budou však postřelovány s boku kulometry sousedního střediska odporu, ze severního okraje Nošovic a ze svahu koty 408.

Jak upravíme poměry velitelské nad těmi četami? Snahou velitele praporu jest, aby si podržel velení nad svými těžkými kulometry prostřednictvím velitele kulometné roty. 1. četa těžkých kulometů je však podstatnou součástí obrany opěrného stanoviště Dobrá trig. 385 — i bude podřízena přímo veliteli tohoto stanoviště.

Druhé dvě čety se navzájem v činnosti doplňují, zůstanou proto sloučeny pod velením velitele kulometné roty (St. V. na trig. 385) a podléhají přímo veliteli střediska odporu).

3. Pěší rotý (viz příloha 1.).

Velitel praporu určí svým pěším rotám úsek terénu, který mají obsadit, a linii odporu, která nesmí být překročena nepřítelem, jsouc hájena palebnou překradou a protiútoky pěších rot.

Podrobný rozbor organizace opěrného stanoviště Dobrá trig. 385 nám ukázal, jakým způsobem velitelé rot upraví svůj terén.

V opěrném stanovišti Dobrá-východ soustředí velitel roty svou nejmohutnější palbu ve směru Nošovice, pak Vojkovice a svahy planiny Bukovsko, mimo to na mezery mezi svými sousedy. Křížová palba v mezerách bude velmi vítanou jejich obranou.

Tak si vytvoříme z východního okraje Dobré mohutné opěrné stanoviště na svahu odvráceném od nepřítele.

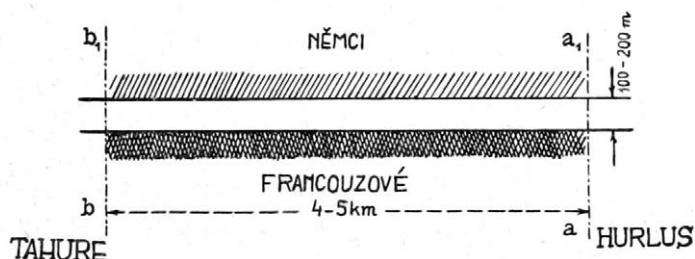
Opěrné stanoviště Dobrá—západ, taktéž na odvráceném svahu bude organisováno poněkud jinak. Velitel roty si vytvoří sice také palebnou překradu (jednou četou — třetí to palebná překrada praporu), která bude s to, aby zesílila palebné překrady 1. sledu; hlavní její účel je však, aby byla palebnou clonou a podporou pro protiútoky zbývajících tří čet buď na levém neb na pravém křídle střediska odporu. (Rozkaz k protiútokům dá velitel praporu.) Nasazení protiútoků ve středu nezdá se být pravděpodobné (je tam hustá palebná překrada s obou opěrných stanovišť).

Povšechné rozmístění čet — viz náčrt příl. 1.

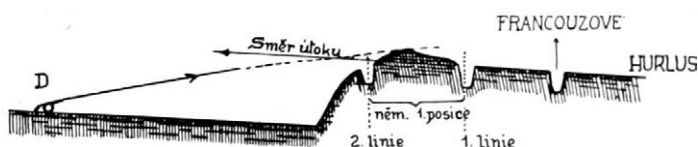
Seznali jsme, že v obraně střediska odporu, můžeme v širším slova smyslu uvažovati o všech opěrných stanovištích jako o organisacích všeobecně prospěšných celku, neboť jediné vzájemnou podporou zvyšují svou vlastní schopnost obrany.

Zdůraznili jsme již několikráte velikou obrannou hodnotu posic na svazích odvrácených od nepřítele. Bude snad účelné, ukážeme-li na malém příkladě ze světové války správnost tohoto moderního názoru.

„Výchozí situace francouzské ofensivy dne 28. září 1915 v úseku Hurlus—Tahure (asi 5 km šířky) byla v půdorysu přibližně tato (schematicky):

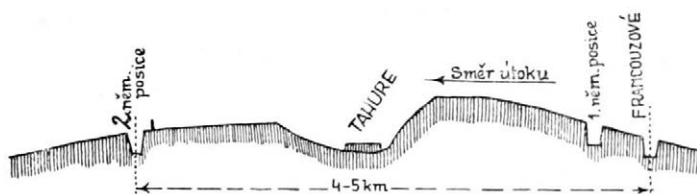

V průřezu a_1a byl průběh ofensivy asi tento:

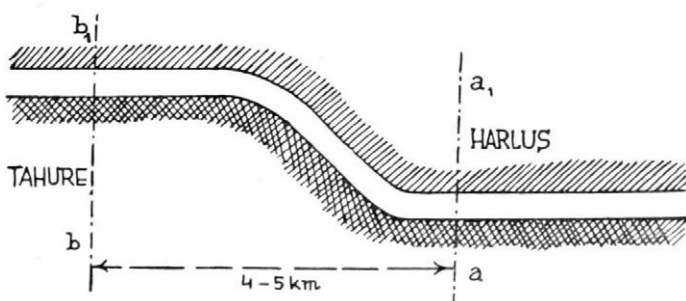
Francouzové se zmocnili dělostřeleckou přípravou zničené 1. linie německé na přivráceném svahu velmi lehko; byli však zastaveni úplně intaktní 2. linií (zákopy a překážky) na odvráceném svahu, jelikož ji francouzské dělostřelectvo nemohlo dokonale zničit (pozemní pozorování je tu nemožné) a kromě toho byla výborně podporována německým dělostřelectvem v D.

V průřezu b_1b byli Francouzové zastaveni druhou německou posicí, umístěnou rovněž na odvráceném svahu, kdežto celé první posice na přivráceném svahu dobyli.

Hlavním důvodem neúplného úspěchu Francouzů na tomto místě bylo, že dělostřelectvo nemohlo tak rychle následovati pěchotu, aby zničilo včas německou posici na odvráceném svahu.

Situace na konci ofensivy, vytvořená právě zásluhou německých posic na odvrácených svazích, byla pak pro Francouze přes lokální úspěch (Tahure) nebezpečná, neboť jejich nová posice měla kapovitý tvar, jenž se svými boky velmi dobře hodí pro proti-ofensivu nepříteľovu:

B. Stanoviště velitelství.

Pozorovatelná.

Když byl velitel praporu rozmístil svá vojska a upravil po taktické i technické stránce terén svého střediska odporu, svěřiv provádění svého plánu podřízeným velitelům, musí se postarat

o to, aby mohl boj ve svém středisku odporu řídit. K tomu musí mít dobrý výhled na terén střediska odporu a kryt pro sebe i své pomocné velitelské orgány. Výhled mu poskytnou pozorovatelný (jedna nebo dvě), kryt pak bude mít ve svém stanovišti.

Kde bude pozorovatelná velitele praporu? Odpověď najdeme úvahou o terénu střediska odporu.

Středisko odporu zahrnuje v sobě údolí Morávky zšíří asi 1400 metrů, s řečištěm širokým asi 500 až 600 m. Údolím prochází silnice a železnice ze směru východního a jihovýchodního na západ. Údolí je vroubeno dvěma kopci Skalice (kota 408) — sousední středisko odporu — a Dobrá (trig. 385) — levé křídlo vlastního střediska odporu; oba kopce převyšují údolí o 50 až 80 m.

Terén uvnitř střediska odporu je dosti nepřehledný a najdeme v něm mnoho míst ukrytých nejen před zrakem nepřítele, ale i před výhledem pozorovatele, který by byl v údolí.

Terén před střediskem odporu je v severní části zalesněný, avšak poměrně přehledný s trig. 385. Část jižně silnice je otevřená planina, stoupající zvolna až ke kotě 357, zakončená však dosti příkrými svahy přímo u osady Dobrá. Také tato planina není přístupná pozorovateli v údolí.

Vidíme tedy, že jediným místem, které umožňuje výhled na celé středisko odporu a jeho pole působnosti, je trig. 385.

Víme, že trig. 385 je vybudován velmi solidně jako pozorovatelná a optická stanice velitele opěrného stanoviště a kulometné roty. Nepatrná úprava stačí, aby této pozorovatelné mohl užití také velitel praporu, jenž se tím spojuje přímým stykem — nejlepším to způsobem spojování — téměř s polovinou svých vojsk (jednou rotou pěší, velitelem kulometné roty a dvěma četami těžkých kulometů), rozmístěných na nejdůležitějším místě svého obranného úseku.

Kde si zvolíme stanoviště (kryt) velitele praporu a jeho pomocných orgánů? Je-li možno, vyhledejme pro ně takové místo, s něhož by velitel praporu mohl snadno řídit protiútoky a pozorovati event. boj vně střediska odporu. Bude to několik domů, či spíše jejich sklepů na severozápadním okraji Dobré, na svahu koty 348.

Jak bude velitelství praporu normálně rozděleno na tato dvě stanoviště? Na pozorovatelně trig. 385 bude za boje velitel praporu se svým pobočníkem; v okolí velitelského stanoviště si zařídí náčelník zdravotní služby své praporeční obvaziště; důstojník proviantní a hospodářský — nejsou-li svou službou vázání na jiné místo — jsou vždy na stanovišti velitele praporu k jeho dispozici.

Pomocná četa velitele praporu je z části u velitele na pozorovatelně (rotmistr, trubač, spojky a běžci), z části pracuje ve velitelském krytu na běžných pracích (písař, personál hospodářského a proviantního důstojníka). Personál zdravotnické služby je zaměstnán na praporením obvazišti. Koně (čtyři jezdecké a pět tažných) a vozy (jeden vůz pro zavazadla a kancelář, jeden vůz pro dopravu raněných, jedna kára pro zdravotní materiál) budou sjednoceny s hospodářskými roji rot nedaleko střediska odporu (hostinec na cestě do Frýdku, zavazadla event. ještě dále vzadu).

C. Péče o bojovou schopnost praporu.

Velitel praporu pečuje o bojovou schopnost svého praporu tím, že udržuje chod všeobecně prospěšných služeb, t. j. poskytuje jim prostředky, jimiž umožňuje a zvyšuje jejich činnost. V podstatě děje se to vybudováním krytů a komunikací. U praporu jsou činny tyto služby:

1. služba spojovací,
2. zásobování střelivem,
3. služba zdravotnická (odsuny raněných),
4. zásobování potravinami,
5. různé (odsun zajatců, přísun a odsun materiálu, koní, služba zvěrolékařská, výměna pošty atd.).

Studujeme nyní, jaké požadavky kladou tyto všeobecně prospěšné služby na úpravu terénu střediska odporu.

1. Spojovací služba.

a) Velitel praporu si zajistí dodání svých rozkazů podřízeným běžci a signály (optickými, raketami, praporky). Tato pojítka vyžadují kryt pro mužstvo spojovací služby, a to asi pro 12 osob na stanovišti velitele praporu; jsou to spojky pro každé opěrné stanoviště po dvou 6 mužů
optická stanice 4 muži
ostatní signalizační prostředky 2 muži
úhrnem . . . 12 osob.

Mimo to je nutno zříditi kryt pro vysílací a přijímací stanici optické telegrafie. Hlavní podmínkou úspěchu jsou však dobré komunikace k opěrným stanovištím.

b) Dodání zpráv a hlášení veliteli pluku provede velitel praporu jednak běžci (dva muži), jezdci (dva jezdci), signalisací (optickou, praporky, raketami), což vyžaduje zesílení krytu zmíněného ad a) o nové 4 osoby a 2 jezdecké koně. Spojovací rota pluku zařídí veliteli praporu na jeho stanovišti stanici telegrafie zemní a telefonní stanici s příslušnou obsluhou, což vyžaduje zvláštní kryt. O komunikace spojující velitele pluku s velitelem praporu pečuje zásadně velitel pluku.

c) Spojení stanoviště velitele praporu s pozorovatelnou na trig. 385 bude zajištěno běžci (po 2 mužích od každého opěrného stanoviště, vyjímajíc opěrné stanoviště trig. 385, s kterým je velitel praporu v přímém styku (signály, optikou, praporky a raketami) a společným užitím pojítek tohoto opěrného stanoviště samého. Vidíme tedy, že mimo pozorovatelnu a kryt velitele opěrného stanoviště musí býti ještě zřízeny pozorovatelná a kryt pro dva důstojníky, jednoho rotmistra a čtyři muže.

d) Spojení s dělostřelectvem přímé podpory. Oddíl dělostřelectva přímé podpory bude působiti pravděpodobně jako taktický celek v úseku pluku a jeho baterie nebudou přímo přiděleny jednotlivým střediskům odporu. Styk pěchoty s dělostřelectvem, navázaný přímou spoluprací velitele pluku s velitelem dělostřeleckého oddílu, bude doplněn dělostřeleckými spojkami v opěrných střediscích, vyzbrojenými vlastními pojítky dělostřelectva (telefon, optika, signály, rakety, praporky atd.). V našem středisku odporu bude to opět trig. 385, který bude

hostiti dělostřeleckého pozorovatele a spojí tak ve vážných okamžicích přímo velitele pěchoty s velitelem dělostřelectva. V úpravě terénu znamená to stavbu další pozorovatelný i krytu pro spojovací stanici dělostřeleckou a 4 muže. Komunikací vedoucích s pozorovatelný velitele praporu na stanoviště bude užito jednak dělostřeleckými spojkami, jednak telefonním vedením dělostřelectva, zapuštěným do země.

e) Vzájemné spojení s letci: optickými stanicemi, terči a raketami, jakož i shazovanými tubami se zprávami. Korrespondenci obstarává posádka optické stanice velitele praporu resp. pozorovatelný.

f) Spojení se sousedními prapory. Pro spojení se sousedy — předpokládejme od leva na pravo — užije velitel týchž pojítek na S. V. jako pro spojení s podřízenými. Je-li nutno, spojí se s nimi skrze velitelství pluku. Jeho běžci a spojky budou proto zesíleni o dva muže (dodané sousedy). Komunikace budou opět cestami, jimiž bude dodávání zpráv běžci a spojkami zajištěno. Mimo to budou si velitelé vyměňovati pokud možno nejčastěji osobním stykem své názory o vzájemné obraně.

Celkem vyžaduje všeobecně prospěšná spojovací služba:

1. Zesílení pozorovatelný velitele opěrného stanoviště na trig. 385 o dvě pozorovatelské věže, zvětšení podzemního krytu tamtéž o prostor potřebný pro umístění dvou důstojníků, jednoho rotmistra, 4 děl. spojek, 4 spojek pro optickou stanici Dobrá — západ a východ —, 4 spojek pro spojení se sousedními středisky odporu, úhrnem 2 důstojníků, 13 mužů.

2. Zřízení krytů pro optickou stanici, stanici telegrafie zemní a telefonní stanici na S. V. praporu (i s obsluhou).

3. Vybudování krytů na S. V. praporu pro celé velitelství, zesílené o spojovací orgány, t. j. 12 osob ad a)), pak 4 spojky se sousedy a 4 spojky s plukem, t. j. úhrnem 20 osob (dělostřelecký pozorovatel zůstane nepřetržitě na pozorovatelně).

4. Vybudování pomocné pozorovatelný a krytu v rozměrech ad 1., zesílené o 4 muže (spojky k 1. rotě a kulometné rotě); druhé klamné pozorovatelný, jež bude sloužiti za masku pro S. V. praporu.

5. Vybudování spojovacích zákopů s opěrnými stanovišti a se sousedy.

2. Zásobování municí.

Poznali jsme zřejmě, jak důležitou úlohu hraje v obranném boji palba; nutno ji však živiti dostatečným množstvím municí. Velitel praporu (střediska odporu) musí tudíž věnovati zvláštní péči zásobování municí svých bojovníků v opěrných stanovištích s hlavním zřetelem na kulomety, ruční granáty a rakety.

Ustálením pohybu v boji obranném je nám umožněno, abychom normované dotace střeliva jednak uložili ve skladištích (krytech) pokud možná poblíž místa jejich užití, jednak abychom je pokud možná ještě zvýšili. V obraně nemáme vlastně nikdy dosti střeliva.

Velitel opěrného stanoviště zřídí si poblíž svého S. V. malý kryt pro náklad svých dvou muničních vozů, t. j. pro 21.400 nábojů, asi 500 ručních granátů, 200 osvětl. nábojů (kryt pod náspem, později kryt podzemní o světlosti 4 metrů);

tím povstane zásobovací muniční středisko velitele roty, jinými slovy velitele opěrného stanoviště. Dopravu munice k svým bojovým částicím v opěrném stanovišti řídí si velitel roty sám; doplnění zásob svého střediska si vyžádá u velitele praporu (jenž je velitelem střediska odporu); lehké kulometry mají své zásoby střeliva u sebe.

Velitel kulometné roty rozdělí zásoby svých muničních vozů na stanoviště svých kulometných čet a dodává jim další zásoby přímo. Muniční kryty u kulometů jsou tedy elementární součástí střeleckých stanovišť.

Velitel praporu sjednotí prázdné muniční vozy svých rot (úhrnem 8 vozů) a zřídí si pomocí těchto dopravních prostředků poblíž svého stanoviště muniční zásobovací středisko pro celé středisko odporu; minimální, nepřetržitě udržované zásoby střeliva v muničním zásobovacím středisku musí se rovnat aspoň dvoudenní zvýšené spotřebě praporu, t. j. asi 200 ranám pro každou pušku, 2000 ranám pro každý kulomet (těžký, lehký), 200 osvětlovacím nábojům a asi 1000 ručním granátům. Pro toto střelivo si vystaví kryt (úhrnem asi pro 200.000 nábojů, což odpovídá asi prostoru 44 krychlových metrů).

Dosáhl-li muničními vozy a soumary výše uvedených zásob, soustředí potom vozy i soumary, naložené normálně municí, jak jsme již naznačili v prvním cvičení, v hostinci na silnici k Frýdku, kdež očekávají, jakožto první muniční záloha, jeho další rozkazy.

K zajištění zásobování střelivem svých předních vojsk potřebuje velitel střediska odporu dopravní prostředky, t. j. soumary, nebo lidi a komunikace. Dopravní prostředky poskytnou mu buď velitelé rot, nebo k tomu užije svých záloh. Komunikace (spojovací zákopy) budou vybudovány již pro účely spojovací a bude jich prostě užito také k udržování služby muniční.

Nutnost zásobovatí municí předpokládá, že je nepřítel činný; proto se zásobování municí provádí jen někdy ve dne, pravidelně však v noci, a to k zásobovacím střediskům podřízených jednotek nosiči, pohybujícími se ve spojovacích zákopech; někdy — v krytém terénu — i soumary kulometných rot. Doplnění zásobovacího střediska praporem provádí na žádost velitele praporu plukovní velitelství a to podle terénu a nepřátelské činnosti opět buď nosiči a soumary, vzatými od praporu, nebo přímo sjednocenými muničními vozy praporem rot. Nosiči nebo vozy, jdoucí nebo jedoucí pro municí, berou s sebou a odevzdávají na výdejním středisku prázdné muniční bedničky (pásky).

3. Zdravotnická služba, odsuny raněných.

Zdravotnickou službu řídí u praporu šéflékař se 3 pomocníky. Projevuje se zřízením praporem obvazistě.

Praporem obvazistě je střediskem odsunů lidí; skládá se z krytů, od nichž vedou dobré komunikace (spojovací zákopy) jak kupředu, tak i dozadu k plukovnímu obvazistě.

Kryty praporem obvazistě musejí zaručovat šéflékaři nerušený a bezpečný chod práce; musí krýti ony raněné, kteří mohou být odsunuti dozadu až v noci (těžce ranění, schopní jen přenosu na nosítkách, anebo transportu vozem).

musí krýti zdravotnický materiál; krýti lékaře a jeho personál za oddechu.

Po dokončení prací 1. sledu — viz předešlé články — můžeme se nadíti při zvýšené nepřátelské činnosti 10% ztrát, t. j. 1% mrtvých, 3% těžce raněných, 6% lehce raněných. Jinými slovy musíme se postaratí o kryt pro 30 těžce raněných.

V našem případě by se praporní obvaziště skládalo:

1. z pracovního krytu pro šéflékaře (40—50 m³ prostoru),
2. z krytu pro 30 těžce raněných s lůžky (240 m³),
3. z krytu pro zdravotnický materiál (7 m³ prostoru),
4. z odpočinkového krytu pro šéflékaře a jeho personál (3 muže) zesílený pravděpodobně o 10 mužů plukovní hudby.

Všechny tyto kryty umístíme v opěrném stanovišti Dobrá—západ poblíž S. V. praporu, spojovacích zákopů kupředu a dozadu (viz doleji odstavec komunikace) a silnice Frýdek—Vojkovice (viz náčrt příl. 1.).

Odsuny raněných se provádějí přes praporní obvaziště na plukovní obvaziště, kde se nemocní a ranění třídí péčí zdravotnického personálu rot a praporu.

Lehce ranění se evakuují většinou sami pěšky.

Těžce ranění se odsunují na nosítkách spojovacími zátky k prapornímu obvazišti, a odtud buď dále na nosítkách, nebo v noci praporním vozem pro odsun raněných, nebo divísními sanitními automobily.

Praporní obvaziště musí býti denně ráno prázdné pro přísun nových raněných.

Zvláštní dopravní prostředky praporní zdravotnické služby (1 vůz na dopravu raněných, 1 kára pro zdravotnický materiál) očekávají sjednoceny s praporním bojovým trénem (munice) v hostinci na silnici Frýdek—Dobrá rozkazů šéflékaře praporu.

Odsun mrtvých bude proveden v noci, pokud možno na hřbitov ve Frýdku; event. zřídíme na místě, kde nehodláme prováděti žádných zemních prací, zvláštní pohřebiště (viz náčrt příl. 1.).

4. Zásobování potravinami (výživa).

V zásobování potravinami musíme rozeznávatí dvě údobí: Prvé, dokud posice střediska odporu není co se komunikací týče dokonale vybudována a nepřátelská činnost dovoluje zásobování polními kuchyněmi; strava bude donášena nosiči již hotova z polních kuchyní, které využívají terénu a za noci dojíždějí pokud možno nejbližší k posici. V našem případě nám lesy západně trig. 285 a osada Dobrá tento způsob zásobování velmi ulehčí.

Druhé — komunikace jsou vybudovány; nošení hotové stravy je příliš nebezpečnou operací, polní kuchyně se nemohou přiblížiti ani na 1—2 km k středisku odporu; strava bude donášena v surovém stavu a vařena v posici ve varnicích.

Oba způsoby vyžadují, pro případ nemožnosti čerstvého každodenního přísunu potravin, zřízení záloh potravin a tím i krytů pro ně.

Jak víme, jsou pro muže u roty systemisovány 2 záložní dávky, které jsou však u muže jen zčásti. Bude nutno je doplniti z rotních vozů, aby muž měl úplně 2 záložní dávky při sobě. Mimo to zřídíme v každém opěrném stanovišti skladiště potravin (u velitelského krytu), obsahující pro každého muže 2 záložní dávky (úhrnem asi 10 m³ prostoru). Velitel praporu zřídí pak u svého krytu opět skladiště potravin, jež odpovídá 2 záložním dávkám pro každého muže praporu (asi 50 m³ prostoru) a mimo to větší zásobě masových konserv. Tak si zajistíme výživu po několik dní bez doplňování zezadu.

Je nutno, aby již od počátku obrany byla mužstvu dána možnost připravení si samostatně bez polních kuchyní denní stravu a to přidělem varnice pro každou četou a velitelství (pro celý prapor tedy 20 varnic), které jsou přímo u velitelů čet, rot a praporu.

Velitel praporu se musí mimo to starati o zásobování vodou k pití a vaření, jakož i o obstarávání paliva. Místo dřeva může býti užito zvláštních lihových, anebo karbidových zahřívaců. Ve všech těchto věcech je velitel praporu podporován svými hospodářskými a proviantními orgány, které pracují podle jeho rozkazů, na podkladě směrnic velitele divise, dodávaných mu prostřednictvím velitele pluku! Pro tyto orgány je třeba vybudovati poblíž stanoviště velitele praporu kryt (pro 10 osob); zásobovací vozy praporu (13 vozů) budou sjednoceny a provádějí zásobování z týlu, pro ně není potřebí krytu. Velitel praporu se svým personálem (pomocnou četou atd.), bude pravděpodobně zásobován 3. rotou (op. stanoviště záp. okraj Dobrá).

5. Ostatní služby.

O evakuaci koní a o službě zvěrolékařské netřeba ve středisku odporu uvažovati; řídí ji velitel pluku svým zvěrolékařem.

Odsun a přísun materiálu všech druhů řídí velitel pluku podle požadavků velitele praporu, jenž určí místo převzetí svými orgány. Bude záhodno, aby si velitel praporu hleděl vytvořiti malou zálohu ostnatého drátu a nářadí. K tomu není zapotřebí zvláštního krytu. Také velitelé opěrných stanovišť se starají, aby mohli disponovati malými zálohami jak ostnatého drátu (kolíky, hřebíky), tak i nářadí, pro okamžité opravy škod, vzniklých palbou nepřátelského dělostřelectva.

Zálohy materiálu pro opravu terénu pravděpodobně nevzniknou, neboť toho bude vždy s dostatek.

Odsun zajatců se děje nejkratší cestou eskortou na stanoviště velitelství pluku.

Výměna pošty se provádí zároveň se zásobováním potravinami. Celkem vyžaduje povaha všech těchto služeb dobré a kryté komunikační sítě.

(Příště dále.)

Příprava pro Válečnou školu.

Štábní kapitán gen. štábu Jan Polívka:

Autorské řešení námětu čís. 30.

1. Předpoklad taktického provedení útoku.

Divise útočítak, aby dosáhla co nejdříve silnice Louny—Bilina; hlavní nápor jest uložen 1. h. brigádě, zesílené jedním plukem pěším, jedním oddílem hrubého dělostřelectva a oddílem polních houfnic.

Východisko k útoku: 1. linie vlastních jednotek v prostoru Schelkowitz—Krönsdorf; 1. cíl . . . Kosel.

Útočná operace je kryta brigádou divise, která hájí levé křídlo divisiho úseku až po Louny (v to) a připojí se podle úspěchů útočné skupiny svými vojsky k eventuálnímu všeobecnému postupu svých sousedů.

Zálohou divise jest jeden pluk u Jenčan—Vunic (Wunitz).

Dělostřelectvo jest učleněno v skupiny:

- a) přímé podpory: děl. h. brig. a pluk lehkého div. dělostř.
- b) všeobecné činnosti: pluk lehkého dělostřelectva;
- c) činnosti proti bateriím: 3 oddíly hrubého dělostřelectva.

S. V. divise: Košnice (Koschtitz); h. brigády Jenčany (Jentschan); armády — Slaný.

Pozorovatelná divise a h. brig.: kóta 254; osa přemístění divise a h. brigády: do Libčan (Liebschen).

2. Užití letky přidělené divisi dne D + 5.

a) Povšechné poznámky: Letce není prostor, v němž bude dne D + 6 veden protiútok, neznám! V operacích, které předcházely útok — ve dnech D — D + 5 — pracovala letka již v tomto úseku buď ve prospěch armády nebo pro některou z vyšších jednotek, operujících na ústupové linii Most (Brüx)—Třebenice (Trebnitz). Této výhody dosahujeme tím, že letky nejsou stabilní organickou součástíkou vyšších jednotek, nýbrž že jsou jim podle potřeby armádou dočasně přidělovány.

Velitelství — jak armády, tak i divise — získalo již mnoho zpráv z prostoru činnosti divise dne D + 6.

Letka — podle námětu — může disponovati 10 letadly (z toho 5 letadel s radiovou stanicí); to neznamená, že by to byl stav letadel jedné letky. Málo kdy se setkáváme s tak výhodnou situací; při normálním stavu 12 letadel můžeme obyčejně bráti v počet užití jen 8 letadel (z toho 4 s radiovou stanicí).

b) Činnost letky dne D + 5 bude charakterisována:

a) pokračováním, kontrolou a doplněním zpráv již získaných v budoucím pásmu protiútoků divise, se zvláštním zřetelem na pásma, sahající až po silnici Louny—Bilina a obhlídku mezilehlých cílů tohoto pásma podle údajů velitele divise;

β) orientací posádek letadel letky o nepřátelské a naší situaci v prostoru divise.

K splnění těchto úkolů nařídí velitel divise dva přezvědné lety ve 14 a 17 hodin odpoledne.

Činnost letectva bude sice chráněna armádními leteckými útvary stíhacími; přes to by nebylo rozumné vyslati na přezvědy jen jedno letadlo.

Zmíněné dva lety provedeme hlídkami (šípkami) o třech pozorovacích letadlech; velitel letky nařídí šípce, aby se při návratu z přezvěd jedno letadlo orientovalo podrobně o pozicích nepřátelského a našeho dělostřelectva (letadlo předurčené pro zastřelování dělostřelectva i dozor za útoku), druhé aby zjistilo podrobně 1. linii nepřátelskou a naši (letadlo předurčené pro doprovod pěchoty dne D + 6).

Nebude tudíž odpoledne vůbec užito 4 letadel ze stavu letky (z toho jednoho s radiovou stanicí).

3. Užití letky v noci ze dne D + 5 na D + 6.

Letka dostane úkol, aby zjistila přezvědami, zda nepřítel neprovádí přesuny svých vojsk, které by mohly ev. vážně ohrožovat úspěch útoku divise dne D + 6.

Úkol bude proveden dvěma lety (každý let jen jedno letadlo) v 21 h. (dne D + 5) a ve 3 h. (dne D + 6).

4. Užití letky dne D + 6 před útokem.

Od letky budou požadovány přezvědy jako dne D + 5, které provedeny v době od 5. h. do 6 h. ráno poskytnou veliteli divise záruky, že podmínky útoku nebyly v noci nepřítelem změněny. Proveďte je šípka 3 letadel (jedno s radiovou stanicí).

5. Užití letky dne D + 6 za útoku.

Útok divise ukládá letce zvláštní povinnosti. Jsou to: doprovod pěchoty (spojení pěchoty s velitelstvím a ostatními zbraněmi, přezvědy nejbližšího terénu operací s malých výšek: 50—300—500 m);

úkol střelby, t. j. dozor nad nepřátelským dělostřelectvem, řízení palby našeho dělostřelectva a pozorování účinku jeho palby; mimo to normální úkol přezvěd.

Kdežto úkol přezvěd možno prováděti lety v určitých časových intervalech, úkoly doprovodu pěchoty a střelby vyžadují nepřetržitě letecké činnosti ve vzduchu po celou dobu útoku.

a) úkol přezvěd: šípka, vrátivši se z přezvěd, nařízených před zahájením útoku, vzletne k novým přezvědám v 11 h. a 17 h. dne D + 6.

b) Úkol doprovodu pěchoty. Velitel letky zařídí doprovod útočící pěchoty počínajíc 6. h. ranní; k tomu je třeba dvou letadel s radiovou stanicí (jedno ve službě, druhé na letišti, směna každou hodinu nad útočící pěchotou).

c) Úkol střelby. Velitel letky zajistí provedení tohoto úkolu počínajíc 6. h. ranní; je třeba opět dvou letadel s radiovou stanicí, za týchž podmínek jako ad b).

Je tudíž plně zaměstnáno 7 letadel (5 s radiovou stanicí); zbývají 3 letadla, která jsou zálohou velitele divise na letišti letky pro zvláštní úkoly, t. j. pro nahodile vzniklou potřebu přezvěd, úkol střelby, spojení, event. jako náhrada za zničená nebo porouchaná letadla.

Letadla, která nemají radiové stanice, dostanou zvláštní optické signalizační přístroje.

6. Činnost velitele letky.

Správné a úsporné využití velmi skrovných výsledků letky vyžaduje, aby bylo utuženo co nejvíce spojení mezi letectvem a velitelskými i ostatními bojujícími zbraněmi. Aniž se zmiňujeme o spojovací službě a spojení, jež jsou předepsány příslušnými předpisy, nutno upozorniti na:

1. spojení s velitelským divise: osobním stykem velitele letky s velitelským divise, který, jelikož nemůže býti permanentní — bude nahrazen styčným důstojníkem letky u velitelského divise, a to ve 3. oddělení štábu divise;

2. spojení s velitelskými dělostřeleckými skupin, zjednané pokud možno dne D + 5 dočasným osobním stykem pozorovatelů, majících úkol střelby dne D + 6;

3. vyhledávání a zařízení výpomocného, do předu posunutého letiště poblíž přemístovací osy divise (u Koštic [Koschtitz]).

Další podmínkou úspěchu letectva je dobrá organizace a centralisace velení nad letkou v osobě velitele divise, jenž jedině rozhoduje o užití letky na žádost svých podřízených velitelů a vojsk (na př. velitele div. dělostřelectva, velitele h. brig.). Velitel divise naznačí veliteli letky úkoly; velitel letky pak disponuje svými letadly.

K zjednání všech těchto nutných podmínek pro správnou činnost letectva bude využito dne D + 5.

7. Užití balonové roty.

a) Dne D + 5 odpoledne: Balon se vznese do výše u Koštic, orientuje se a provádí dozor nad bitevním polem, event. zastřelování dělostřelectva.

b) Dne D + 5 a D + 6 (v noci): žádná činnost.

c) Dne D + 6 (za dne): normální činnost dozoru nad bitevním polem, přezvěd a zastřelování dělostřelectva.

Druhý balon balonové roty je zálohou pro případ, kdyby první utrpěl poruchu (plnění vyžaduje doby šesti hodin).

Jelikož balonová rota pracuje hlavně pro účely velitelské, nutno organizaci velení upravití právě tak jako u letky. Styčný letecký důstojník u štábu divise bude řídit také činnost balonové roty podle rozkazů velitele divise.

Mimo to nutno obhlédnouti, ev. upravití cestu nebo směr pro přemístění balonu — podaří-li se dobýti 1. cíle — do Libčan (Liebschen).

8. Užití armádního stíhacího letectva.

Úkolem armádního stíhacího letectva dne D + 6 bude:

- a) zabrániti nepřátelskému letectvu přelet našeho útočného prostoru;
- b) chrániti činnost pozorovacího letectva a balonů vyšších jednotek, se zvláštním zřením na potřeby divise, vedoucí protiútok;
- c) čeliti nepřátelským leteckým útokům, prováděným koncentrací prostředků proti důležitým a zranitelným místům našeho učenění nebo terénu.

Úkol ad a) a b) bude vyřešen permanencí šipek po dobu útoku, jež uzavrou prostor na východ od silnice Louny—Bílina (v útočném pásmu divise).

Úkol ad c) bude uložen jedné stíhací letce, která je neustále hotova ke vzletu na letišti Mělník.

Pro tyto úkoly musí nám stačiti 2 stíhací letky; třetí stíhací letky armády bude upotřebeno v úseku ostatních vyšších jednotek armády.

9. Užití armádního bombardovacího letectva.

Podkladem pro užití bombardovacího letectva budou dosud získané zprávy o shromaždištích, vykládacích stanicích, nádražích v nepřátelském území. Můžeme se domnívati, že nádraží Most (Brüx), Bílina a Duchcov (Dux) jsou takovými důležitými životními místy nepřátelské činnosti v týlu. K nim se druží nepřátelská letiště, rozmístěná v jejich okolí. Úkolem bombardovacího letectva bude:

- a) pokračovati v plánovitém ničení, které bylo velitelstvím armády již předepsáno a nařízeno;
- b) bombardovati ta místa, v nichž by mohly býti shromážděny nepřátelské prostředky, jež by ohrožovaly úspěch útočné operace naší divise (letiště a nádraží Most, Bílina);
- c) býti pohotově pro akce na cíle nahodilé za útoku hlášené (vykládání a koncentrace vojska, ústup atd.).

Do námětu náleží jen úkoly ad b) a c). Jelikož 1 bombardovací letka pracovala ještě za noci podle rozkazů armády, bude dne D + 6 provedeno v úzké součinnosti se stíhacím letectvem v 6 h. 30 min. ráno bombardování nádraží a letiště Most; v 10 h. ráno nádraží a letiště Bílina. Jedna bombardovací letka bude vždy hotova pro vzlet na letišti Mělník pro zvláštní úkoly, stanovené armádou za útočných operací.

Štábní kapitán gen. štábu Jan Polívka.

Autorské řešení námětu čís. 32.

1. Taktická organizace přechodu a volba místa přechodu.

a) Celková sestava. V údolí Podol—Přepeř (vodní tok Jizery 5½ km dlouhý, přímá vzdálenost obou míst 4 km) provedl velitel brigády přechod přes Jizeru takto:

Útočný sled — 4 prapory — postupují na Přišovice (Přišowitz) — za event. podpory palby demonstračních skupin a to:

u Podolu 1 rota a 2 čety t. kulometů

u Plavkovic (Plawkowitz)—Mokrého 2 roty a 1 četa t. kulometů
(s předcházejícími jeden prapor)

u Přepěře 1 prapor.

Mimo to může býti vyžádána podpora děl. odd. u Všen (Wschen), jehož styčné hlídky se budou pohybovati s útočným sledem brigády.

b) Taktické podrobnosti přechodu. Všechny 3 demonstrační skupiny se snaží, aby dosáhly svými hlídkami co nejdříve Přišovic a prozkoumali prostor od břehů Jizery až po silnici Přepěř—Přišovice—Podol (tuto silnici v to čítajíc).

Tyto hlídky přeplyjí Jizeru na vorech anebo na člunech.

Dne D+1 ve 3 h. ráno přejde útočný sled po dvou útočných lávkách u Plavkovic přes Jizeru a postupuje na Přišovice (pluky vedle sebe, prapory za sebou, v každém praporu rotu za sebou; celkem dva prapory jako 1. sled, dva prapory jako 2. sled, těžké kulometry v každém praporu u čelních rot).

Konečně bude z materiálu válečné mostní soupravy vybudován lehký most pro plukovní trény u Plavkovic.

Potom následuje — ve spojení se sousedy — přechod demonstračních skupin u Podolu a Přepěře po útočných lávkách (využití zbytků bývalých mostů); jako poslední přechází demonstrační skupina u Plavkovic.

1. cílem je hřbet výšin severně od silnice Podol—Přepěř (kota 269—kota 277).

S. V. brigády při zahájení přechodu: Mokrá.

2. Technická organizace přechodu.

(Užití zákopn. čet, žen. roty a mostní soupravy.)

a) Užití zákopnických čet. Útočný sled dostane 2 zákopnické čety pro úpravu terénu za svého postupu; činnost: komunikací práce, odstranění překážek, případná výpomoc při organizaci terénu.

b) Demonstrační skupina u Podolu a Plavkovic dostane jednu, u Přepěře dvě zákopnické čety. Úkolem jejich bude sestrojiti útočné lávky, event. vory pro přechod demonstračních skupin a jejich doprovod na dalším postupu.

c) Přechod útočného sledu bude z technického stanoviska proveden ženijní rotou a jednou zákopnickou četou (od demonstrační skupiny). Nejdříve přejdou předvoje na vorech anebo člunech, pak hlavní voje po útočných lávkách, zatím co ženijní rota je zaměstnána stavbou lehkého válečného mostu. Útočné lávky budou postaveny u koty 234, lehký most u cesty Plavkovic—Přišovice.

Útočné lávky budou vystavěny za 2 hodiny (zahájení práce dne D+1 ve 12 h.); lehký válečný most za hodinu (zahájení práce dne D+1 ve 3 hod.).

Byl-li lehký válečný most vystavěn, očekává ženijní rota dalších rozkazů velitele brigády (úprava komunikací, stavba výpomocného mostu z nahodilého materiálu).

Přes lehký válečný most mohou býti dirigovány lehké plukovní trény a lehké dělostřelectvo (i s polními houfnicemi).

Autorské řešení námětu čís. 34.*)

(Cvič. Listy, č. 3, str. 34.)

Dříve než počneme řešiti sestavu a posice dělostřelectva 4. pěší divise, je třeba si uvědomiti, že disponujeme jen organizačním divísním dělostřelectvem a že nám bude řešiti úkoly, které stručně vyjadřujeme výrazy: přímá podpora, společná činnost a palba proti bateriím.

Tím jsme již vedeni k tomu, abychom rozdělili dělostřelectvo na tři skupiny, které by vyhovovaly uvedeným úkolům.

Prozkoumáme krátce, pokud můžeme dostáti tomuto požadavku se zřením na své prostředky.

Máme čtyři střediska odporu. Bylo by nejvýhodnější, kdybychom dali každému středisku odporu jeden oddíl pro přímou podporu. Ale pak by nám nezbylo nic pro skupinu společné činnosti, neboť hrubý pluk potřebujeme pro palbu proti nepřátelským bateriím a na cíle vzdálené. Vypustiti skupinu společné činnosti se při obraně nedoporučuje a to proto, že nevíme, v kterém směru povede nepřítel svůj hlavní nápor. Až by pak během útoku bylo seznáno, kde nepřítel vede hlavní úsilí, neměli bychom žádnou část dělostřelectva volnou, abychom tomuto úsilí čelili zesílením palby přímé podpory. Mohli bychom pak postupovati jen tak, že bychom nechali konati oddíly úkoly eventuální. Je však vždy velmi trapné, jsme-li nuceni odejímati v kritickém okamžiku někomu část jeho vlastní podpory. Proto je nutno zříditi skupinu společné činnosti, alespoň o jednom oddílu a uspořiti tento oddíl na skupině přímé podpory.

Po těchto úvahách máme tedy tři lehké oddíly pro čtyři střediska odporu. Jak je rozdělíme?

Budeme především pamatovati na střediska odporu, proti kterým nepřítel pravděpodobně povede hlavní úsilí. To můžeme posouditi podle terénu. Myslím, že nepřítel povede hlavní úsilí na střediska „Černá zem“ a „ Δ 352 Chelniec“, protože to jsou nejvyšší části naší posice a jejich dobytí znamená z velké části také pád ostatní posice. Dále les u sv. Jana (St. Johann), Rapice (Rapitz), jakož i stromový u sv. Mikuláše (St. Nikolaus) umožňuje poměrně snadné přiblížení k naší posici. Konečně mluví pro tento názor také to, že by nepřítel při postupu hlavními silami na východ od silnice Brandýsek—Stelčoves přišel pod bočnou palbu baterií naší pravé sousední divise a to ze směru Δ 328 na kopci a koty 330 (na sever od Hol).

Proto dáváme každému z řečených středisk odporu jeden oddíl pro přímou podporu. „Černá zem“ dostane oddíl I/4 a Δ 352 Chelniec“ oddíl 254. Horský oddíl dáváme středisku „Chelniec“ proto, že tato brigáda disponuje dvěma oddíly a proto může býti jeden z nich méně mohutný. Mimo to můžeme lépe využití menší donosnosti horského oddílu při konání eventuálních úkolů, není-li umístěn na křídle.

Střediska odporu „Bouchalka“ a „Zájezd“ dostanou pro přímou podporu oddíl III/4. Obě střediska odporu jsou dělostřelecky slabší a proto jim dáváme oddíl mohutnější.

Toto rozdělení můžeme beze všeho uskutečniti, neboť terén nevyžaduje nikde užití zvláštního druhu dělostřelectva (kanonů,

*) Viz Opravu na poslední straně t. č. Cvič. Listů.

houfnic, horských kanonů). Mimo to je samozřejmé, že každý oddíl dostane kromě uvedeného normálního úkolu ještě pokud možno rozsáhlý úkol eventuelní, aby bylo možné soustředění co možná největšího počtu baterií.

Oddíl II/4 bude skupinou společné činnosti a úkoly společné činnosti v celém pásmu divise budou jeho úkolem normálním. Jako eventuelní úkol mu dáme zesílení oddílů přímé podpory a palby proti bateriím.

Dělostřelecký pluk čis. 104 bude skupinou proti bateriím s normálním úkolem střeleči na nepřátelské baterie a cíle vzdálené a s eventuelním úkolem zesílení palbu přímé podpory.

Zbývá nám řešiti otázku, kam postavíme oddíly do posic. Podmínkou pro umístění dělostřelectva v obraně jest, aby si zachovalo až do konce volnost jednání a aby se mohlo účinně účastniti obrany posice i když jí bylo částečně dobyto. Z toho plyne, že dělostřelectvo musí státi nejméně za linií tvrzí, a to tak daleko, aby alespoň jedna jeho část mohla střeleči na linii tvrzí samu. Jinak je však opět třeba, aby byly splněny tyto podmínky:

Dělostřelectvo přímé podpory musí býti s to, aby konalo za dobrých podmínek palbu proti přípravám, to jest musí míti možnost střeleči do těch prostorů, kde se nepřítel bude pravděpodobně shromažďovati a členiti k útoku. Vidíme, že to budou kryty, které poskytuje terén, jež určují hloubku pásma, do kterého toto dělostřelectvo má střeleči. V našem případě to nebude linie vzdálenější než tok Vřetovického potoka. Tak je nám posice dělostřelectva přímé podpory určena takto: dělostřelectvo musí střeleči za dobrých podmínek (t. j. s dostatečnou přesností) do údolí Vřetovického potoka, před 1. linií hlavního odporu a do vlastní posice. Konečně od jedné části ($\frac{1}{3}$ na př.) žádáme, aby ze svých bitevních posic mohla střeleči na linii tvrzí. A nyní můžeme přistoupiti k umístění oddílů. Každý oddíl bude v pásmu svého střediska odporu, neboť tak je spojení s pěchotou nejtěsnější a donášení zpráv a rozkazů nejjistější. Donosnost 8 cm kanonu je 9900 m i můžeme říci, že palba na 5—6 km bude dostatečně přesná. U horského kanonu můžeme bráti v počet čtyři až 5 km, u 10 cm houfnice vz. 14/19 stejný dostřel jako u kanonu. Oddíly přímé podpory můžeme tedy umístiti takto:

I/4 na jižním svahu hřbetu na sever od písma „Dolaner B“ (na sever od Hostouně).

254 v prostoru lesíka na severozápad od Běloky.

III/4 v prostoru Δ 341 (na jih od Čičovic).

Oddíl společné činnosti. Ten má střeleči co nejdále k nepříteli, aby mu zabránil přístup, má ho rušiti kdekoli může, má střeleči na všechny cíle, které nepřítel při přibližování ukáže, a konečně má eventuelně zesílení činnost oddílů přímé podpory.

Podle úkolů vidíme, že nebude naší snahou dávat tento oddíl co možná nejdále dozadu, nýbrž budeme se snažiti, abychom mu zabezpečili co možná největší dostřel. Jelikož má působiti do celého pásma divise, vnucuje se mimo to postavení centrální. Posice oddílu II/4 by tedy mohla býti na východ od Makotřas.

Zbývá nám umístiti dělostřelectvo hrubé. Také zde rozhoduje úkol a hodnota prostředků. Tážeme se, kde bude míti nepřítel své dělostřelectvo. Podle mapy můžeme říci, že při útoku na přední stráž bude nepřítelovo dělostřelectvo povšechně v prostoru Týnického potoka. Je tedy nutné, aby hrubé dělostřelectvo mohlo, při

nejmenším, za dobrých podmínek střílet do tohoto prostoru. Víme však, že donosnost našich 15 cm houfnic vz. 15 je slabá (8 km), a proto budeme hledat posice, které nejsou od Týnického potoka dále než asi 6 km. Dále nepostavíme hrubé oddíly vedle sebe, neboť jsou-li dále od sebe, máme lepší podmínky pro pozorování (sbíhavé) a soustředování palby. Mimo to je nám známo, že každý hrubý oddíl má jednu baterii hrubých kanonů s donosností (předpokládejme) 12 km. Tím máme možnost postavit tuto baterii dále dozadu (členit oddíl do hloubky) a přece mít větší dostřel než s houfnicemi. Posice by mohly být tyto:

I/104 prostor Lidice.

II/104 prostor Čičovice.

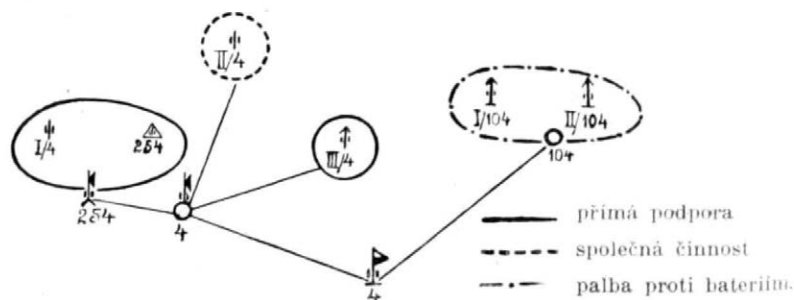
Zajímá nás, kdo bude chránit a podporovat přední stráž. Bude to především oddíl společné činnosti, který zahájí palbu, jakmile se nepřítel objeví. Později může být jeho činnost zesílena částmi oddílů přímé podpory. V našem případě to je možné bez změn posic, jelikož přední stráž nejsou příliš vzdálené; ale nebude toho zesílení třeba, neboť víme, že přední stráž mají rozkaz ustoupiti, jakmile se nepřítel rozvine k útoku.

Nemluvili jsme tentokrát o pozorovatelnách, ač jsme při jiných příležitostech zdůrazňovali, že mají být poblíž posic. Zde jsme v obraně, měli jsme čas zřídit dobrou a jistou spojovací síť a tím jsme se stali do jisté míry nezávislí na pozorovatelnách.

★

V obraně klademe důraz na to, aby velení bylo co nejvíce centralisováno, t. j. aby prováděcí rozkazy pocházely co možná od nejvyššího velitele, neboť pouze tak, používající eventuálních úkolů, můžeme soustředit na ohroženém místě největší množství dělostřeleckých prostředků. Jinak opět nesmíme postupovat schematicky, neboť nejužitečnější centralisace je neúčelná, nevidí-li nařizující velitel sám a je-li odkázán jen na to, co mu oznámí jeho podřízený velitel, nebo nemá-li spolehlivých pojítek, aby mohl své rozkazy včas dodat. Stupeň centralisace tedy závisí na hodnotě pozorovatelů a spojovací sítě.

V našem případě jsou pozorovací podmínky dobré a měli jsme dosti času, abychom zřídili spojovací síť tak úplnou, jak jen možno. Ostatně velice úplný plán užití dělostřelectva v obraně, který dostanou všichni podřízení velitelé, nám dovoluje, abychom se při rozkazech skoro vždy omezili na krátké poukazy. Velení by tedy mohlo být uspořádáno takto:

Toto uspořádání je v našem případě nejpružnější. Potřebuje-li velitel oddílu III/4 dělostřeleckou posilu, požádá o ni svého nadřízeného, t. j. velitele děl. pl. č. 4. Ten však velí také oddílu společné činnosti II/4 a dá tudíž tomuto přímo rozkaz, aby zesílil oddíl III/4. Tak je věc vyřízena nejkratší cestou. Nestačí-li ani tato posila, vidí to velitel děl. pl. č. 4 a požádá o novou posilu velitele 4. děl. brigády, jenž může naříditi veliteli děl. pl. 104, aby částí svého pluku podpořil ohrožený úsek.

*

Dalším bodem naší rozpravy je zajištění spojení a donášení. Je nám známo, že jsme měli dosti času k zařizení spojovací sítě tak úplné jak jen možno a že užijeme při tom všech prostředků, kterými vůbec disponujeme. Kdybychom studovali dopodrobna všechna uskutečněná opatření, překročili bychom rozsah těchto rozprav. Omezíme se tedy na to, že ukážeme jen, v čem se celkové uspořádání liší od uspořádání při útoku.

Především spojení s pěchotou. Nebudeme zde klásti takového důrazu na to, aby velitelé oddílů přímo podporujících byli v osobním styku s veliteli podporovaných pěších částí. To proto, že plány užití obou zbraní při obraně jsou všem velitelům podrobně známy a konečně vzdálenost mezi nimi nepadá tak na váhu, neboť disponují velice jistou a úplnou spojovací sítí. Je však samozřejmé, že vyšleme k nim styčné důstojníky, kteří reprezentují u těchto velitelů velitele oddílů a kteří se starají o rychlé a jisté dodání všech zpráv, zajímavých dělostřelectvu. Části styčné hlídky budou vyslány k nejpřednějším částicím pěchoty, aby velitel oddílu byl zpravován přesně o všem, co se děje vpředu, i za nepříznivých podmínek jako v noci nebo když atmosférické podmínky znesnadňují nebo znemožňují pozorování.

U sítě telefonické je základní rozdíl ten, že velitelství divise převeze do značné míry vybudování sítě, jakož i její udržování, což znamená značné ulehčení pro podřízené jednotky. Divise postupuje tím způsobem, že zřizuje telefonické ústředny v prostoru, kde dělostřelectvo zaujme posice a posunuté ústředny v prostorech, kde jsou výhodné pozorovatelný. Tyto ústředny jsou spojeny několika okruhy s ústřednou divise. Tak je oddíl, který se spojí s ústřednou poblíž své posice, ve spojení se svou pozorovatelnou, která se opět spojila s nejbližší posunutou ústřednou. Současně má však také spojení — kdyby bylo třeba — se všemi ostatními oddíly nebo pozorovatelnami divise.

V našem případě by mohly býti telefonní ústředny na těchto místech:

Žákův mlýn (I/4 a 254),

Jižní konec Makotřas (I/104 a II/4),

Jižní konec Velkých Čičovic (G. Čičovitz) (II/104 a III/4),

Posunuté telefonní ústředny by mohly býti

u ZO na západ od Δ 352 Chelniec a

u koty 333 na sever od Makotřas.

Aby tedy oddíl I/4 (na sever od písma „Dolaner B.“) dosáhl spojení se svou pozorovatelnou (na kotě 358 na sever od Rebče) je třeba jen, aby se spojil s ústřednou u Žákova mlýna, a pozorovatelná s posunutou ústřednou u ZO. Výhoda tohoto uspořádání pro jednotky je v minimální práci při kladení a udržování okruhů a v minimální spo-

třebě drátu. Další výhodou je poměrná nezávislost na stanovišti. Pozorovatel může stanoviště podle potřeby měnit, neboť oněch několik set metrů vedení k nejbližší posunuté ústředně je rychle zrušeno a znovu vybudováno.

Ještě lépe vynikne věc, představíme-li si, že nastane nutnost přesunutí některý oddíl do jiného prostoru.

Co se týče ostatních pojítek, kterými dělostřelectvo disponuje, bude jich užito ke zdvojení spojení telefonického jak při síti střelecké a velitelské, tak i při spojení s pěchotou.

Drobnosti z praxe.

Novinky ve výstroji vojska. Z úprav a doplňků výstroje, chystaných vojenskou správou pro blízkou dobu, sluší uvést především zavedení náramenníků (válečků na ramenní pásce, aby puška v poloze „na řemen zbraň“, neklouzala vojínovi s ramene). Před definitivním rozhodnutím zkoušejí se dva vzory náramenníků, jeden z látkových odpadků, druhý dřevěný, u dvou pěších pluků; vzor, jenž se lépe osvědčí, bude zaveden všeobecně.

Polní příkrývky, dosud světlé barvy, budou přistě barvy khaki; hodí se tak lépe k ostatním krojovým součástkám barvy khaki i pro polní potřebu.

Na bluze pro mužstvo bude vyzkoušen u útvarů nový uzávěr náprsních kapes (pod klopou), aby bylo možno kapsu dobře vyplnit.

Praska u opasek mužstva bude upravena — rovněž zatím na zkoušku — tak, aby byla poněkud vypouklější, a aby se tak opasek zapínal přiléhavěji a pohodlněji.

Vzorek jednotného důstojnického polního kufru, pořízený z příkazu vojenské správy, za-

mlouvá se jak svou vnější výpravou, tak i obsahem. Kufr je plochý, rozměru asi 60×40×20 cm, z vulkanové massy, která je zároveň lehká i pevná, opatřen na dvou stranách ochrannými lafkami. Z předepsaného obsahu kufru budiž jmenována záložní souprava krojová (bluza, pantalony), záložní pár bot, domácí přezůvky, záložní prádlo, příruční lihový vaříč, krabice s cukrem, kakaem a čajem, mýdlem, holící souprava, kapesní lékárnička. Kufr obsahuje v úplné a praktické úpravě vše, čeho je třeba důstojníku během polního tažení; zbývá jen jedno přání: aby se našla cesta, jak vyhovět tímto jednotným polním zavazadlem již v míru veškeré důstojníky — z povolání i záložní — aby si mohli při mobilisaci říci s uspokojením podle starořeckého filosofa: „Všechno své s sebou nesu.“ Jednotnost vnějších rozměrů důstojnického zavazadla má, jak známo, význam pro uskladnění zavazadla na zavazadlovém voze jednotky (setniny), k níž důstojník je přidělen. „Impedimenta“ důstojníků, jak je známe z války i z pozdější doby, byla velmi vzdálena této ideální jednotnosti rozměrů i obsahu; po té stránce znamená uvedený vzor značný krok kupředu.

Oprava. V nadpisu námětu z taktiky jezdeckva od majora franc. gen. štábu Juliana Flipo v 3. čísle Cv. L. str. 38 má státi správně. Námět číslo 37.

